

שמונה עשרה-תפלת שחרית-Tefila 101

את צמח דוד Of ברכה Lesson 36-The Words Of The

Source 1

תפילת העמידה של ימות החול- Professor Uri Urlich

מנהג בבל	
ענף זא (70)	ענף זב (25)
את צמח דוד עתה תצמיח וקרנו תרום בישועתך ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה	את צמח דוד עכרך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוינו כל היום ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה

Source 2

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר תפילה-את צמח דוד מהרה תצמיח, וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוינו כל היום. ברוך אתה ה' מצמיח קרן ישועה.

Source 3

סידור רב סעדיה גאון

משכן כבודך ובנה ברחמך את ירושלם ברוך אתה יי בונה ירושלם
צמח דוד עתה תצמיח וקרנו תרום בישועתך ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה

Source 4

סדר התפילות לרמב"ם

בימינו ב'א' בונה ירושלם ס' את צמח דוד מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך ב'א' יי
מצמיח קרן ישועה י' שמע קולנו יי אלהינו חוס ורחמול ורחם עלינו וקבל ברחמים ורצון

Source 5

מחזור ויטרי

את צמח דוד עכרך מהרה [אתה יי] תצמיח, וקרנו תרום בישועתך, כי לישועתך קוינו כל היום. בא' יי מצמיח קרן ישועה.

Source 6

סידור רבי שלמה ברבי נתן

את צמח דוד עתה תצמיח וקרנו תרום בישועתך ברוך אתה ה'
מצמיח קרן ישועה.

Source 7

Persia

את צמח דוד עבדך מהרה
תצמיח וקרנו תרום כי שועתך
כי לישועתך קוינו כל היום בנצח
לע קח וישועה

Source 8

מחזור ארם צובא

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום
כישועתך כי לישועתך קוינו כל היום ברוך
ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה:

Source 9

Roman Rite

את צמח דוד עבדך במהרה תצמיח וקרנו תרום כי שועתך כי
לישועתך קוינו כל היום ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה: טבע

Source 10

נוסח רומניא

את צמח דוד עבדך מהרה
תצמיח וקרנו תרום
כישועתך כי לישועתך קוינו כל
היום ברוך אתה יי מצמיח קרן
ישועה לעמו ישראל:

Source 11

נוסח קטעלוניא

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום
כישועתך - כי לישועתך קוינו כל היום: ברוך אתה
יי מצמיח קרן ישועה:

שמונה עשרה-תפלת שחרית-Tefila 101

Source 12
Sephardic 1598

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח. וקרנו
תרום בישועתך. כי לישועתך קוינו כל
היום. ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה:

Source 13

נוסח קרפנטרניץ

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח. וקרנו תרום
בישועתך. כי לישועתך קוינו כל היום. ברוך
אתה יי מצמיח קרן ישועה:

Source 14
Current Yemenite

את צמח דוד מהרה תצמיח, וקרנו תרום בישועתך.
ברוך אתה יהוה, מצמיח קרן הישועה:

Source 15

נוסח ספרד

רמו	צת	תפלת שחרית	רצון	248
את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח. וקרנו				
תרום בישועתך. כי לישועתך קוינו כל				
היום ומצפים תמיד לישועה: ברוך אתה				
יהוה, מצמיח קרן ישועה:				

Source 16

מנהג ספרד (Some editions)

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח, וקרנו תרום
בישועתך, כי לישועתך קוינו וצפינו כל-היום,
ברוך אתה יהוה, מצמיח קרן ישועה:

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

Source 17

הסידור המבואר-כשאומרים כי לישועתך קוינו כל היום יכון לצפות לישועה כדי שיוכל להשיב ליום הדין כששואלין אותו: ציפית לישועה. (בשם האר"י).

Translation: When one says: Ki Li'Yishuascha Kiveinu Kol Ha'Yom, one should look forward to the day of redemption so that when one passes away and goes to the next world one will be able to answer affirmatively to the question: did you look forward to the day of redemption?

Source 18

תלמוד בבלי מסכת שבת דף לא' עמ' א'-אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה, צפית לישועה, פלפלת בחכמה, הבנת דבר מתוך דבר? ואפילו הכי: אי יראת ה' היא אוצרו - אין, אי לא - לא. משל לאדם שאמר לשלוחו: העלה לי כור חיטין לעלייה. הלך והעלה לו. אמר לו: עירבת לי בהן קב חומטון? אמר לו: לאו. אמר לו: מוטב אם לא העלית.

Translation: Raba said: When man is led in for Judgment he is asked: did you do business with integrity, did you establish times for learning, did you engage in procreation, did you look forward to salvation, did you engage in the dialectics of wisdom, did you understand one thing from another. Yet even so, if 'the fear of the Lord is his treasure,' it is well: if not, it is not well. This may be compared to a man who instructed his agent, 'Take me up a kor of wheat in the loft,' and he went and did so. 'Did you mix in a kab of humton?' he asked him, 'No,' replied he. 'Then it were better that you had not carried it up,' he retorted. The School of R. Ishmael taught: A man may mix a kab of humton in a kor of grain, and have no fear.

Source 19

ספר מצוות קטן מצוה א'-יום ראשון. מצות התלויות בלב-לידע שאותו שברא שמים וארץ הוא לבדו מושל מעלה ומטה ובד' רוחות כדכתיב (שמות כ') אנכי ה' אלהיך וגומר, וכתיב (דברים ד') וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. ודרשו חכמים אפילו באויר. לידע, פירוש לאפוקי מן הפילוסופין שאמרו שהעולם נוהג מאליו במזלות. ואין לו מנהיג ולא דבר, ואפילו קריעת ים סוף ויציאת מצרים וכל הנפלאות שנעשו במזל היו. ויש לנו להאמין כי שקר הם דוברים. אכן הקב"ה מנהיג את העולם כולו ברוח פיו. והוא הוציאנו ממצרים ועשה לנו כל הנפלאות ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה שנאמר (תהילים ל"ז) מה' מצעדי גבר כוננו. ובזה תלוי מה שאמרו חכמים (שבת דף לא) ששואלין לאדם לאחר מיתה בשעת דינו צפית לישועה. והיכן כתיב מצוה זו. אלא שמע מינה בזה תלוי, שכשם שיש לנו להאמין שהוציאנו ממצרים דכתיב אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך וגומר. ועל כרחין מאחר שהוא דיבורג), הכי קאמר, כשם שאני רוצה שתאמינו בי שאני הוצאתי אתכם כך אני רוצה שתאמינו בי שאני ה' אל-היכם ואני עתיד לקבץ אתכם ולהושיעכם. וכן יושיענו ברחמינו שנית, כדכתיב (דברים ל') ושב וקבעך מכל העמים וגומר.

Translation: Mitzvot that are centered in the Heart-This refers to knowing that the One who created the heavens and the Earth, He is the only one who governs on high and below and in the four directions as it is written (Shemot 20): Anochi Hashem Elokeicha and it is written (Devarim 4): V'Yadata Ha'Yom

---

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

V'Hasheivosa El Livovecha Ki Hashem Hoo Ha' Elokim Ba'Shamayim Mi'Ma'Al V'Al H'Aretz Mi'Tachas Ain Od. Our Rabbis derived from those words: even in the air. Know, that those words were said in order to contradict those philosophers who say that the world runs on its own through random luck and that the world has no overseer nor spokesman. They further argue that even the splitting of the Red Sea and the Exodus from Egypt and all the miracles that happened there occurred as a result of fate. It is our responsibility to believe that the philosophers speak untruths. G-d is the overseer over the world by word of His mouth. G-d took us out of Egypt and undertook great miracles. None on this world even bends his finger without that act being ordained from above as it is written (Tehillim 37): From G-d the steps of man are ordered. Based on that principle Chazal said that they ask a person once he passes away at his moment of judgment: did you look forward to the day of redemption. Where is that requirement written? Listen to what is the basis for that requirement. It is derived from the rule that we are required to believe that G-d took us out of Egypt as it is written: I am G-d who took you out of Egypt. Those words are part of one of the Ten Commandments. They have a broader meaning; just as I expect you to believe that I took you out of Egypt, so too I expect you to believe that I am also the G-d who will gather you together and rescue you. G-d will rescue us a second time as it is written (Devarim 30) V'Shav V'Kabetzcha MiKol Ha'Amim.

Source 20

ספר מצוות קטן, הגהות רבינו פרץ מצוה א' הגהה ג'—כלומר, מאחר שאנכי ה' אל-היך הוא אחד מעשרהדברות, וכל הדברות הם ציוויים, כמו כן אנכי הוא צווי, והאיך משמע, אלא ודאי ה"ק וכו'.

Translation: This is what he means: the words: I am G-d your G-d are part of the First Commandment. Since all the commandment are orders, then the words: I am your G-d is also a commandment. In what way? It is a commandment to us to believe that G-d is promising that He will bring the ultimate redemption for the Jews.

הגהה ד'—אם כן צפית לישועה מצוה כתיבה היא מאנכי ולכך שואלין עליה. ע"ב.

Translation: Therefore looking forward to redemption is a Mitzvah that is written as part of the First of the Ten Commandments. That is why a person is asked at his judgment after death whether the person looked forward to redemption.